

PROTOKOLL

fra møte i Fylkesstyret Akershus

Møtedato 14.06.2021 Vår dato: 16.06.2021
Møtetid kl. 09:00-12.00 Utvalgssekretær Vidar Kapelrud
Møtested TEAMS Telefon 95970093

Sak 20/00927

Som medlemmer møtte: Jens Thori Kogstad (leder), Torbjørg Kylland (nestleder), Eli Berven, Helge Olaf Aas, Terje Romsaas og Marit Helene Lund (ABK).

Forfall: Jørgen Thorshov (1. vara), Siri Marlen Sundhagen (ABU).

Fra administrasjonen: Vidar Kapelrud (sekr.), Simen Solbakken og Mona Askerød.

Til behandling:

Faste saker 7/21 21/00067-7 Faste saker juni 2021 Akershus

[Click here to enter text.](#)

1/2021 Godkjenning av innkalling og sakliste
Vedtak: Godkjennes.

2/2021 Godkjenning av protokoll fra styremøte 19. mai 2021
Vedtak: Godkjennes.

4/2021 Regnskap/Økonomi
Rapporteres på styremøte 24. august 2021.

5/2021 Medlemsoversikt

Medlemskategori	Antall					
	11.06.2021	04.05.2021	09.04.2021	10.03.2021	24/2/2021	5/12/2019
P1=Personlig medlem	2 317	2310	2316	2 312	2 313	2 473
P2=Bruksmedlem	2 023	2019	2023	2 023	2 031	2 073
P3=Husstandsmedl.	646	643	647	645	644	674
Æ1	1	1	1	1	1	1
Æ3	4	4	4	4	4	3
Totalt	4 991	4977	4991	4 985	4 993	5 224

Vedtak: Tas til etterretning.

6/2021 Representasjon/Invitasjoner

1. juni 2021: Felles AU-møte VIKEN
8. juni 2021: Representantskapsmøte Norges Bondelag
9-10. juni: ÅRSMØTE i Norges Bondelag
15. juni 2021 Møte i partnerskapet i Viken
15. juni 2021 Felles styremøte Viken
24. aug 2021: Styremøte Akershus Bondelag

2. sept ?? Valgarrangement ?
13. sept.: STORTINGSVALG
22. sept 2021: Styremøte Akershus Bondelag
22.-23. sept 21 Felles styremøte Viken
22-23 sept.: Felles Valgnemnd Viken
Dato for ledermøte ikke bestemt, men det diskuteres en ledermøtetur i 2022.
Vedtak: Tas til etterretning.

7/2021

Nytt fra ABK

- Lørdag 29. mai sang 18 kvinner fra Akershus Bygdekvinnelag «Jeg er havren» til Norges Bondelag sitt 125-års jubileum, etter oppdrag fra Norges Bygdekvinnelag. Det hele fant sted på Aasgaard i Sørum hvor Mona Askerød tok opp filmen. Kleskoden var bunad eller arbeidsforkle. Filmen skulle settes sammen med innslag fra alle 18 bygdekvinnedistriktene i Norge som hadde fått hver sin bonderelaterte sang.
Siste styremøte med påfølgende sommeravslutning 8. juni hos Kari Fjeldstad Luke i Ullensaker. Her ble tre bygdekvinner som gikk ut av styret på årsmøtet takket av.
- Norges Bygdekvinnelag lanserer ny logo for alle distriktene 15. juni.
- ABK samarbeider med Kråkstad- og Ås BK om et bygdekvinnetreff på NMBU, Ås søndag 29. august. Dette skjer i bygdekvinne-uka.
- Boka *Mattradisjoner fra Akershus* går i trykken i disse dager og skal lanseres på bygdekvinnetreffet 29. august.

Møteplan for høsten.

Styremøte tirsdag 10. august

Distriktsledermøte i Finnmark 17. – 21. augusts

Bygdekvinnetreff, Ås søndag 29. august

Styremøte tirsdag 14. september

Styremøte tirsdag 12. oktober

Inspirasjonsseminar på Lillehammer 5. – 7. november

Styremøte tirsdag 9. november

Høstseminar lørdag 20. november

Styremøte med juleavslutning tirsdag 7. desember

Vedtak: Tas til orientering.

8/2021

Nytt fra ABU

- Det har vært omrokkeringer i fylkestyret, da vår bygdepolitiske nestleder, Oda Eithun Paulsen, trakk seg. Eivind Berg er nå ny bygdepolitisk nestleder og Håkon Tveit er ny nybrottsleder (lagsutvikler). Vi skal ha ekstraordinært årsmøte på høstkurset i september.
- Vi har gjennomført lokallagssamling der vi blant annet snakket om Landsstevne 2023 og oppstart av BU-aktivitet, for å blåse litt liv i engasjementet i lokallagsstyrene. Vi gjennomførte også en re-vertisingkonkurransse der vi revret/vervet 28 medlemmer ila kvelden!
- Fylkestyret har hatt en helg med forventningsavklaring og sommerkos i Gjerdrum.
- Vi har laget gavebokser til alle lokallagsstyrene med godteri og brev, slik at de kunne møtes og kose seg i hverandres selskap igjen.
- AU planlegger i disse dager det utsatte vårkurset (siste helgen i juni), årsmøteutsendingsmøte i forkant av NBU's årsmøte og høstkurs.
- Skal ha styremøte den 16.06.21.

Vedtak: Tas til orientering

Saker til behandling 42/21 21/00106-3 Oppsummering årsmøte og representantskap Norges Bondelag 8-10. juni 2021

Vedtakk

Gjennomgangen med forbedringspunkter tas til etterretning.

Saksutredning

Åpen oppsummering om alle aspekter ved årsmøtet:

- Fungerte det teknisk og møteteknisk?
God teknisk gjennomføring, fikk følelsen av å være på et årsmøte.
Hotellet (Lily Country Club, Kløfta) var bra, med god mat (men fransk smør...).

Fra styret kom det merknader om at vi kanskje burde ha lagt møtet til et mer lokalt baserte hotell/vertshus.

- Fungerte de sosialt?
Veldig hyggelig å møtes fysisk igjen! Hyggelig middag 😊

- Fungerte det faglig og saklig?
Det var bra at årsmøtet var to-dagers. Fikk dermed en ordentlig generaldebatt.

Godt mandat til den nye ledertrioen.

Akershus bør vurdere et delegatmøte rett etter avsluttet første dag – slik kan vi bli bedre forberedt til debatten om resolusjoner og øvrige saker.

Akershus-benken er fornøyd med at dyrevelferdsresolusjonen ble såpass tydelig som den ble, selv om det var konkrete forslag som ville svekket budskapet betydelig.

Akershus fikk god uttelling for våre innlegg: Torbjørn med «toppoppslag» i Nasjonen om kornøkonomien (etter hovedinnlegg), og Frank med intervju i Bondebladet om velferd/avkortning i sykelønn (etter replikk i debatten).

Hva kan vi forbedre?

12 • NYHETER NATIONEN • URBODAG 12. JUNI 2021

• Bondetinget

Kraftig uro for svak inntekt: Det er avvikling og forfall

Økonomi: Torbjørn Kylland, som er kornbonde og daglig leiar ved eit rekneskapskontor, var ein av utsegnane på Bondetinget som åtarvar mot at inntetninga er alt for låg. Han ta nødvendig vedlikehald og investeringar utan å dekke dei inn med inntektar utanom gardsbruka.

Grasrota i Bondelaget åtarvar mot lag inntening og framtidssuro. - Det er avvikling og forfall, seier kornbonde. Krava om inntektstilfutt fanmar breitt.

På årsmøtet i Norges Bondelag, offisielt som Bondetinget, sendte utsegnane nærast like for i årsvår om den økonomiske situasjonen i jordbruket.

Innlegg kom frå ei rekke ulike aktører, produsantar og landdelar. Fellesnemaren er at inntektene er alt for låge, investeringsbehovet stort og at det er store usur for rekuttering og framtid.

-Kritisk til inntekt
Ein av utsegnane som åtarvar om svak økonomi var Torbjørn Kylland, som er kornbonde, medlem i Akershus Bondelag og dagleg leiar i Follo Ragnskap SA.

Hilland sa at kornøkonomien er så svak at det ikkje er rom for å ta nødvendig vedlikehald og investeringane som trengst. I den grad det blir investert skjer det ikkje i Kollan i stor grad basert på inntektar utanom spelteknologiskjøp.

«I tidstane for at vi skal grida om investeringsoppsett. Mange om rekuttering bruk av gjeld!» Det er ikkje einikk rett at vi skal finansiere drifta med inntekt utanfor næringsga, sa Hilland, som ser særmedlar til at mange legg ned drifta i samband med generasjonskifte og at jorda er mindre likgiltig.

« Det er avvikling og forfall. Lønsomleik opp, sa Hilland.

-Noko er alvorleg gale
Årsvaringane om alt for dårlig økonomi kom, også, på mjølke. Der var både lange kvoteperioder og stort investeringsbehov for å klare landdriftskravet blant problemstillingane som blei løfta.

«Rogier berre ein tredel av kvoten, har eit tonfira millionbeløp i gjeld og har betalt seks millionar kroner i løge over 14 år. Mykje forvinn rett ut av næringsga, sa May Britt Løde frå Rogaland.

Løde sa og bekymra for at avtale om skulde referandatsat neste år og sa det hadde vore mykje betre å betale med på noko som ho eigde sjølv.

Ho gav uttrykk for at tilbake som var stilt i krava var rett seg og gå og at ho meiner aktive produsentar vil prioriterast.

-Noko er alvorleg gale
Sven Martin Hilland, som også er mjølkebonde i Rogaland og har uttalt seg som talerperson for Bondesparten i vår årsvår i kraftige ordslag med dårlig økonomi.

«Noko er alvorleg gale. Vi tenner ikkje pengar, sa han.

Hilland trekte fram at kvar bonde må stille med i snitt 2,2 millionar kroner i eigenkapital bak kvart årverk. Eit krav om avkorting på kapitalen som er oppbunden meiner han vil komme alle bønder til gode.

«Det vil verke potten. Fordelinga kan vi i neste runde. Det ber ikkje vere ein del av diskusjonen her, sa han.

Hilland gav uttrykk for at inntektene reelt sett er på rundt 220.000 kroner i løst.

Uro for kvoteleige
«Eg og barna ein tredel av kvoten, har eit tonfira beløp i gjeld og har betalt seks millionar kroner i løge over 14 år.»
May Britt Løde, mjølkebonde og årsvaramann i Rogaland Bondelag

Gry Ingvild Agjeld frå Vestland Bondelag varte til at landsdriftskravet tidlege. Noko trøst vil kost mellom 18 og 23 millionar kroner og det brukar under 30 kyr ikkje får lønnsom i investeringa.

«Har diskvalifiserer ein små- og mellomstore bruk frå et framtid. To til tre bruk legg ned kvar dag. Kvoter vil de ikkje ha ein omtrent årsmøte investeringspakke, sa Agjeld til Bondetingsled.

Noko direkte svar på det fikk ho ikkje utover at Hilland gav uttrykk for forsøing for utfordringane og sa at regjeringa har prioritert både investeringsstøtte og små og mellomstore bonde.

Mange av utsegnane gav uttrykk for at investeringane ikkje kan stoppe og at det er behov for mer investeringsstøtte for at dette skal klare overgangen og fornye driftsapparatet.

Behov for betere kommunikasjons bilete internt og ut til samfunnet blei tatt opp at dette samstilig som mange ønske seg betre samband.

Arthur Salte, som er styremedlem i Norges Bondelag frå Rogaland, sa seg stort over mangfaldet som kom til uttrykk samstilig som han stilte seg

Spølespør: Arthur Salte, styremedlem i Norges Bondelag, la vekt på at Bondetinget må løge speleregular for å bli tatt seriøst og ha påvirketaktiskraft samstilig som han vektla behovet for samarbeid og spelte kvarandre gode.

Inntektstakst: Autropspande leiar i Norges Bondelag, L&S Partner Biofarm, overta soga at rundt halvparten av innlegg på Bondetinget handla om behovet for eit kraftig inntektstilfutt for bønder.

Spølespør: Arthur Salte, styremedlem i Norges Bondelag, la vekt på at Bondetinget må løge speleregular for å bli tatt seriøst og ha påvirketaktiskraft samstilig som han vektla behovet for samarbeid og spelte kvarandre gode.

Uro for kvoteleige
«Eg og barna ein tredel av kvoten, har eit tonfira beløp i gjeld og har betalt seks millionar kroner i løge over 14 år.»
May Britt Løde, mjølkebonde og årsvaramann i Rogaland Bondelag

43/21 20/00581-3 Status valgaktiviteter Akershus Bondelag

Vedtak

Den justerte aktivitetsplan legges til grunn for arbeidet inn mot valget 2021.

Saksutredning

Planer fra desember 2020/januar 2021

Akershus Bondelag har sammen med fylkesbondelagene i Østfold og Buskerud fått innvilget en søknad i Landbruksråd Øst om midler til valg 2021-aktiviteter (se vedlegg). Søknaden er bygd opp rundt følgende aktiviteter:

1. *Fylkesvise dager/turer, i samarbeid med landbrukssamvirkene, for Stortingskandidater (arrangeres juni-september 2021). Temaer vi ser for oss kan for eksempel være det grønne skiftet, landbrukets klimaplaner, matsikkerhet/beredskap eller jordvern*
2. *Debattmøter for Stortingskandidater; ett øst for og ett vest for Oslofjorden (august/september 2021)*
3. *Felles tur for ungdomspolitikere i Viken (kan arrangeres i hele 2021)*

Det arbeides også med å planlegge et kurs/seminar for fylkesstyret (og andre interesserte) med fokus på medietrening og politikerkontakt.

Justerte aktiviteter - forslag

Covid-19 situasjonen har ført til at fysiske arrangementer ikke har blitt gjennomført enda. Alt er skjøvet på i påvente av lempninger på restriksjoner. Administrasjonen foreslår derfor følgende justering av planene nevnt over:

Pkt. 1: Endres til gårdsbesøk i månedsskiftet aug./sept. – gjerne parti for parti, hvis vi har kapasitet. Her kan det også kombineres med intervju- eller podkast-opptak. Gårdsbesøkene bør involvere hele styret.

Pkt. 2: Debattmøte i månedsskiftet aug./sept. er vurdert som vanskelig gjennomførbart. I stedet foreslår vi enten podkast eller filmsnutter med hver av toppkandidatene på Akershusbenken. Innslagene kan vi begynne å produsere på denne siden av ferien.

Pkt. 3: Arrangeres etter valget i samarbeid med Østfold og Buskerud Bondelag.

Ideen med et kurs/seminar for fylkesstyret (og andre interesserte) med fokus på medietrening og politikerkontakt tas opp igjen, nå som det ser ut til å bli mulig å samles fysisk igjen.

44/21 21/00271-3 Verveutvalget - forslag til tiltak

Vedtak

Styret støtter de fire forslagene til tiltak som ligger i saksfremlegget.

Saksutredning

Verve- og rekrutteringsutvalgets mandat er å komme med forslag til tiltak for å verve medlemmer til Bondelaget, og for å bidra til at mange vil ønske seg inn i landbruksnæringa. Utvalget skal fremme forslag til tiltak for fylkesstyret i Akershus Bondelag, som vedtar dem, og har ansvar for å følge opp.

Med bakgrunn i tidligere rapporter og diskusjoner i styret, fremmer verveutvalget disse konkrete forslagene til tiltak, og oppfordrer fylkesstyret til å vedta dem:

For å lette verving for lokallagene:

1. Når vervelistene sendes ut til lokallaga, skal de inkludere en fullstendig medlemsoversikt for hvert lokallag.
2. Verveutvalgets medlemmer tilbyr seg å delta i styremøter i lokallaga høsten 2021 for å snakke medlemsverving.

For å holde medlemsutvikling høyt på dagsorden:

3. Fylkesstyret bør ha som fast sak i sine møter hvilke medlemmer som har meldt seg ut, og muligheten for å få dem til å melde seg inn igjen.

Hvis vi mener at vi vil satse på unge bønder, må vi skape møteplasser! Vi foreslår derfor at

4. Akershus Bondelag skaper et **regionalt** arrangement retta mot unge bønder (=18-35 år), i første omgang en gang i halvåret. Et enkelt arrangement, med pizza og et (kort) foredrag om tema som er politiske eller praktiske - eller noe helt annet. Til dette inviterer vi også studenter og elever (i de regionene der det er relevant) – og andre grupper tilknytta landbruket eller med interesse. Kveldene må ha lav terskel og kort kjøreavstand, derfor regionalt. Vi ønsker å gjøre dette før regionmøtene! Og vi ønsker å finne ut om vi kan samarbeide med Bygdeungdomslaget om å skape arrangementene.

ABU har styrebehandlet saken, og melder tilbake følgende:

«Vi i AU i ABU har kommet frem til at vi ønsker et årlig arrangement med dere. Vi foreslår at vi i samarbeid med dere kan gjennomføre en dag med gårdsbesøk, der vi har noe faglig innhold. Både i lys av grisesaken og for rekrutteringen sin skyld. Vi tenkte at både medlemmer fra ABU og 4H kan delta på dette, slik at vi kan verve 4H-medlemmer og dere BU-medlemmer.»

45/21 19/00477-9 Bedriftsutviklingsprisen i landbruket 2021 - Oslo, nominasjon

Vedtak

Styrets diskusjon følges opp av administrasjonen.

Saksutredning

Styret har sett på de fremlagte kandidater – og har hatt et blikk på tidligere nominasjoner.

Nå er det igjen tid for å finne de gode kandidatene for årets Bedriftsutviklingspris i landbruket (BU-prisen), se e-post under fra Innovasjon Norge.

To notater med våre tidligere nominasjoner samt prisvinnere er vedlagt saken.

Innovasjon Norge deler hvert år ut Bedriftsutviklingsprisen i landbruket, både regionalt og nasjonalt! Nå er det igjen tid for å finne kandidatene som skal kjempe om årets pris! Hjelp oss med å finne de beste kandidatene i vår region.

Har du startet, eller kjenner du noen som har startet vellykket næringsvirksomhet med basis i landbrukets og bygdenes ressurser? Da kan det være 300 000 kroner å hente i Innovasjon Norge! Innovasjon Norge deler hvert år ut 50.000 kroner til en landbruksbasert virksomhet som har fremhevet seg på ulike områder i hvert fylke. De fylkesvise vinnerne går videre til den nasjonale kåringen der vinneren mottar 250.000 kroner.

Målgruppe: Vi søker bedrifter eller personer med næringsvirksomhet som har basis i landbrukets og bygdenes ressurser.

Kandidatene vurderes etter følgende kriterier:

- Bærekraft:
 - o Økonomisk resultat/lønnsomhet
 - o Sosialt som sysselsetting og ringvirkninger i lokalsamfunnet
 - o Miljømessig som utnyttelse av lokale ressurser, fremme av lokal kultur og reduserte utslipp
- Innovasjon/nyskaping

Hvem blir årets prisvinner i Viken og i Oslo?

Bedriftsutviklingsprisen Oslo, mulige forslag:

U-reist, u-reist.no, driver med urban dyrking:

Rådgir, etablerer og drifter spiselige grøntarealer ute, inne og på tak. Bistår utbyggere, arkitekter, byplanleggere og entreprenører med planlegging og etablering av utomhusarealer. Driftskonsepter som legger til rette for folkelig aktivitet og engasjement, og stiller garanti for skjøtsel. Eid(?) av Felleskjøpet. Dyrking i urbane miljøer. Andreas Capjon dalig leder. Sissel Rosenfeld adm leder. Markedshage, samdyrkelag, blågrønne hager. Sommeren 2021 åpner Nord-Europas største spiselige tak for andelshaverne i Økern Portal samdyrkelag.

Gruten, gruten.no:

Gjenbraker kaffegrut (først og fremst fra kafeer i byen) til dyrking og andre produkter. Oslo produserer 10 tonn kaffegrut om dagen. Bruker gruten til: Næring for planter i bed og potter, Såpe og kroppspeelingsprodukter, Dyrking av østerssopp.

Ideelt selskap, pløyer alt overskudd tilbake i driften OG til samfunnsnyttige formål.

Samarbeider med nærområder og andre bedrifter. Driver kurs undervisning om dyrking i kaffegrut (av østerssopp), om markkompostering og andre tema.

Økonomi: Har bare regnskap 2019, og da gikk de i minus. Men det er to år siden. De har blitt mye større siden da.

Bi-O i Maridalen

Selger setteknoller, planter og frø fra Sørbråten Gård i Maridalen. Egen info: «Bi-O arbeider for omstilling til det bærekraftige samfunnet med fokus på matsikkerhet og matsuverenitet.

Vi vil bidra til at alle som ønsker det skal ha tilgang til kunnskap, teknologi, frø, planter, husdyr, sopp og mikroorganismer for å kunne bygge sine egne produksjonssystemer.»

gjøre stor arts- og sortsbredde tilgjengelig for etablering av matproduksjonssystemer. Planteformering og dyrking av ettårige og flerårige vekster for konsum og for produksjon av såfrø, samt design og rådgivning mht etablering av hageanlegg.

Eid av Håkon Mella fra Nesodden og Karl Aakerro fra Maridalen, med 50% hver.

Økonomi: Stiftet i 2019, ingen regnskapstall offentlige.

Nabolagshager, nabolagshager.no, urban dyrking og sosialt arbeid:

Grønn by-utvikling og urban dyrking i Oslo. Etablerte det første taklandbruket i Oslo: Tak for maten. Driver mange prosjekter sentrert rundt grønt byliv og bærekraftig matproduksjon i byen, sosialt arbeid og satsing på ungdom.

Ett eksempel på prosjekt er Oslo Living Lab, som rekrutterer ungdom til deltidsarbeid og sommerjobb, gir mulighet til å utforske grønne framtidsjobber. Noen av disse driver birøkting på taket i Schweigaardsgate 34. Honningen herfra fikk en sølvmedalje i NM i honning 2020.

46/21 19/00477-10 Bedriftsutviklingsprisen i landbruket 2021 - Akershus/Viken, nominasjon

Vedtak

Styrets diskusjon følges opp av administrasjonen.

Saksutredning

Styret har sett på de fremlagte kandidater – og har hatt et blick på tidligere nominasjoner.

Nå er det igjen tid for å finne de gode kandidatene for årets Bedriftsutviklingspris i landbruket (BU-prisen), se e-post under fra Innovasjon Norge.

To notater med våre tidligere nominasjoner samt prisvinnere er vedlagt saken.

Innovasjon Norge deler hvert år ut Bedriftsutviklingsprisen i landbruket, både regionalt og nasjonalt! Nå er det igjen tid for å finne kandidatene som skal kjempe om årets pris! Hjelp oss med å finne de beste kandidatene i vår region.

Har du startet, eller kjenner du noen som har startet vellykket næringsvirksomhet med basis i landbrukets og bygdenes ressurser? Da kan det være 300 000 kroner å hente i Innovasjon Norge! Innovasjon Norge deler hvert år ut 50.000 kroner til en landbruksbasert virksomhet som har fremhevet seg på ulike områder i hvert fylke. De fylkesvise vinnerne går videre til den nasjonale kåringen der vinneren mottar 250.000 kroner.

Målgruppe: Vi søker bedrifter eller personer med næringsvirksomhet som har basis i landbrukets og bygdenes ressurser.

Kandidatene vurderes etter følgende kriterier:

- Bærekraft:
 - o Økonomisk resultat/lønnsomhet
 - o Sosialt som sysselsetting og ringvirkninger i lokalsamfunnet
 - o Miljømessig som utnyttelse av lokale ressurser, fremme av lokal kultur og reduserte utslipp
- Innovasjon/nyskaping

Hvem blir årets prisvinner i Viken og i Oslo?

Forslag i Akershus:

<https://www.kvennin.no/>- Kværner gård, ligger i Ullensaker i Akershus driver med videreføring av kjøtt hjemme, har bygget eget nedskjæringskjøkken. Selger alt lokalt, driver med gammel norsk spælsau. Kværner gård ligger både landlig og sentralt, noen minutter sør-øst for Oslo lufthavn Gardermoen. Både gården og kjøkkenet i Størhuset drives av Kim og Grete. Det er ingen andre ansatte. Hele gården drives økologisk, og alle produkter blir solgt direkte.
<https://www.facebook.com/KvernerGard>

Kjus Viltslakteri: <https://www.facebook.com/Kjus-Viltslakt-245091522176310> finner så lite info om de, men jeg vet mange bruker de, og jeg tror de gjør gode penger.

Eiketoppen, Stina Mehus: <https://stina45.wixsite.com/eiketoppen/tjenester> (de er nominert før)

Krosser Årringene - Høyloftet Krosser – nominert i 2020, se vedlegg

47/21 21/00395-3 Intern høring om framtidig opplæringsmodell for agronomutdanninga

Vedtak

Saksbehandler utformer høringsuttalelse i tråd med diskusjonen i styret. AU godkjenner uttalelsen.

Saksutredning

Viser til diskusjon om framtidig landbruksutdanning i forrige styremøte. Høringen fra Norges Bondelag skal besvares 1.juli. Vi har fått fire direkte spørsmål å svare på. Vi diskuterer dem i møtet. Anbefaler styret å lese høringsdokumentet. Det er ikke langt, men interessant!

1. Hvem skal agronomutdanninga være for, og hva vi skal utdanne til? Hvem mener dere bør være hovedmålgruppe for agronomutdanninga?

Momenter til diskusjonen: Det viktigste å tenke gjennom her, er nok hva vi vinner og taper med å endre utdanninga.

- Tradisjonelt har naturbruksutdanninga hatt tre målgrupper: Selvstendig næringsdrivende bønder, ansatte i landbruket og dem som skal videre på høyere utdanning og jobbe i andre roller (som rådgivere, med undervisning, forskning o.l).

- I framtida vil det, hvis dagens strukturendringer vedvarer, bli færre sjølstendige bønder og behov for flere ansatte. Også her i Akershus.

- Landbruket og kravene til det endres stadig. I dag er det ikke krav til utdanning for å være bonde, men det kan jo komme. Hva trenger vi da?

- I dag er det slik at dagens treårige utdanning utdanner agronomer, mens en 2+2 (lærlingeløp) vil utdanne fagarbeidere – altså ansatte. Hvordan sikrer vi at et eventuelt lærlingeløp også favner dem som skal lede bedriftene/gårdene?

2. Næringas kapasitet til å ta imot lærlinger anses som en av de største utfordringene med en 2+2-modell. Hvordan vurderer dere kapasiteten i deres fylke?

Momenter til diskusjonen:

- I Akershus er et enormt overtall av bøndene deltids- eller sesongbønder.

- I dagens utdanninger er det spesifikke krav til at utdanninga skal inneholde dyrekunnskap. I Akershus er det anslagsvis en tredel av medlemsbøndene som har dyr.

- Lærlinger skal lønnes. I utgangspunktet skal lærlingen ansettes i den bedriften hen er lærling i, altså på gården. Bonden får da et tilskudd for å ha lærling. Det er også løst ved at opplæringskontoret tok på seg arbeidsgiveransvaret, og dermed også disponerte tilskuddet.

3. Hvordan vurderer dere en lærlingordning opp mot dagens modell med 3 år i skole i deres fylke?

Momenter til diskusjonen: - Det er allerede bevegelse i hvilke tilbud som finnes på naturbrukslinjene. I Akershus har vi tre videregående skoler med naturbrukslinje, og alle disse har laget variasjoner over temaet. Naturbruk med energi- og miljøfokus, med dyrekunnskap. Disse tiltrekker seg elever med ulike interesser innafor fagområder som er viktige for landbruket. Alle gir studiekompetanse.

4. Andre kommentarer, innspill eller hensyn som bør ivaretas av Bondelaget?

Momenter til diskusjonen: - Vi må skille mellom agronom- og naturbruksutdanning. I Akershus har vi tre skoler med naturbruksutdanning, men bare én som utdanner agronomer. Og der – på Hvam - er agronom bare én av flere studieretninger innen naturbruk. Det har foregått mye utviklingsarbeid, som vi må ta vare på og bygge på.

- Ifølge fylkeskommunen er det ikke realistisk å tenke seg to løp i agronomutdanninga. Vi må velge enten lærlingeløp eller treårig løp.

- Styret er skeptisk til om det vil være mange nok vertskapsbønder til et 2+2-løp. Tross alt mye kornproduksjon i Akershus.

- Agronomutdanning for den aktive bonden – 3+1 er å foretrekke.

48/21 21/00395-4 Viken fylkeskommune - videreført forsøk med 2+2-utdanning i landbruket

Vedtak

Styret i Akershus Bondelag støtter intensjonen om at bondelagene i Viken sender felles tilbakemelding til Viken fylkeskommune. Vi sender våre innspill til Østfold og Buskerud Bondelag, og samordner videre kommunikasjon med Viken fylkeskommune.

Saksutredning

Alle de tre bondelaga i Viken har fått en henvendelse fra Viken fylkeskommune, som ønsker å sette i gang et forsøk med lærlingeordning i landbruksutdanninga. Forsøket er en videreføring og utvidelse av landsdekkende forsøk som ble avslutta i 2020. Forsøket innebærer at landbruksutdanninga ved Buskerud videregående tilbyr 2+2-ordning (lærlingeordning), og det skal gå parallellt med treårig utdanning.

Viken fylkeskommune stilte alle de tre bondelaga tre konkrete spørsmål:

- 1: Vil vi støtte en søknad om forsøk med 2+2-ordning?
- 2: Kan vi bidra med læreplasser?
- 3: Har vi personer som kan være med å utforme utkast til læreplan for forsøket?

Viser til diskusjon i forrige styremøte, og foreslår følgende innspill til Østfold og Buskerud bondelag fra Akershus Bondelag:

1. Styret i Akershus Bondelag er positive til at Viken fylkeskommune utarbeider en søknad til Utdanningsdirektoratet hvor en bruker erfaringene fra tidligere forsøk til søknaden om «et nytt lærefag basert på vg3 landbruk». Vi vil understreke viktigheten av at forsøket går parallellt med treårig løp, og at ingen av de videregående skolene kan pålegges å tilby et 2+2- løp.

2. Vi er usikre på hvor mange mulige praksisgårder som finnes i vårt distrikt. Vi har et stort overtall av korngårder og andre sesongproduksjoner, som vi tviler på at er gode praksisgårder.

Akershus Bondelag har svært begrenset mulighet til å bidra i arbeidet med å skaffe praksisgårder.

3. Vi har ikke noe forslag til personer fra Akershus til arbeidet med læreplan.

49/21 21/00181-7 Overordnede innspill til rullering av RMP

Vedtak

Det fremlagte forslag til merknader legges til grunn for endelig innspill.

Saksutredning

Bakgrunn

Norges Bondelag har fått mulighet til å komme med innspill i forbindelse med rulleringa av RMP-instruksen. Den nye programperioden er 2023–2026, og instruksen kommer på høring januar 2022. Den reviderte instruksen skal være et grunnlag for utarbeiding av nye regionale miljøprogram i fylkene. Ldir legger til grunn at instruksen i hovedsak videreføres, men at den justeres på enkelte punkter, og det er dette vi nå har mulighet til å komme med *overordnede* innspill på (altså før den ferdigstilles og sendes på høring).

Dersom fylkeslaga har overordnede innspill til endringer i instruksen ber Norges Bondelag om at vi sender merknader innen neste fredag (18.06).

Her er kontorets forslag til merknader:

Punkter/innspill til rullering av nasjonalt miljøprogram

- Ingen nye tiltak uten finansiering!
- Alle fylker/regioner må gis mulighet til å oppfylle alle mål i miljøprogrammet. Flatbygdene bruker i dag en stor andel av midlene til å forhindre utslipp til vann, de husdyrtette områdene må prioritere utslipp til vann og luft. Det medfører at andre mål, inklusive kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturminner og kulturmiljøer, må nedprioriteres.
- Klimatiltak må få høyere prioritet, og økt finansiering.
- Presisjonsjordbruk bør vurderes som tiltak, inklusive plantevern.
- Det bør være en større samordning av virkemidlene i SMIL og RMP, samt grøfting.
- Det bør vurderes om antall virkemidler i miljøprogrammet skal reduseres. Det er i dag svært stor spennvidde i tiltakene, noe som gjør fordeling av midler mellom fylkene krevende.

Om struktur og kanalisering

Kanaliseringspolitikken har noen uheldige effekter, bl.a. på miljø og klima. Norge kunne langt på vei vært selvforsynt med fosfor, hvis det var en mer balansert fordeling av husdyr og planteproduksjon. De naturgitte forholdene gjør at vi må bruke arealene til det de er egnet til. Men for utslipp til vann og luft hadde det vært en fordel om husdyrtettheten i enkelte områder ble redusert, slik at det ble gitt mulighet for noe mer grasproduksjon andre steder. Med dagens struktur må vi ha miljøtiltak i både husdyrtette områder og på flatbygdene. En viss omfordeling av produksjonen ville ha redusert behovet for tiltak begge steder.

50/21 21/00030-10 Innspill til Gjerdrum-utvalg fra Akershus Bondelag

Vedtak

Det fremlagte forslag legges til grunn for endelig innspill.

Saksutredning

Etter raset i Gjerdrum er det nedsatt et utvalg som bl.a. skal se på årsakssammenhengen, og komme med forslag til endringer i regelverk og praksis. Norges Bondelag er invitert til å komme innspill om forvaltningen og regelverket knyttet til håndteringen av risikoen for kvikkleireskred i Norge generelt. Vi er altså ikke invitert til å mene noe om årsaken til skredet i Gjerdrum.

Det er flere «innganger» i denne saken. På den ene siden opplever vi at kommunen er unødvendig vanskelige. Akershus Bondelag bistår i disse dager en lokal bonde som har fått avslag på nydyrking på meget tynt grunnlag. Det har oppstått en viss panikk hos saksbehandlere i kommunene, og ryggmargsrefleksjonen deres er nå at de sier nei til alt der det er kvikkleire. Men det er en forståelig respons, det er krevende å ta beslutninger når man har Gjerdrum friskt i minne. Store hendelser gjør noe med holdningene til saksbehandlere. Vi har sett det samme når det gjelder utbygging på eller ved deponier eller annen tidligere næringsindustri, etter at Lillestrøm kommune ble erstatningspliktig som følge av utbygging på gamle Brånåsen avfallsdeponi.

I saker der det ikke er masseforflytning, eller det åpenbart ikke er noen kvikkleirefare, bør det være tilstrekkelig med en geofaglig vurdering. Der det er fjell i dagen bør det være tilstrekkelig at tiltakshaver dokumenterer dette selv ovenfor kommunene.

På Romerike er det flere pågående saker hvor kvikkleire er tema. Ett par av dem involverer bekke/elve-lukking og igjenfylling av raviner. Det er til syvende og sist kommunene som vedtar, dersom det da ikke kommer innsigelser.

Når planer kommer på høring, skal de i henhold til plan og bygningsloven sendes til sektormyndighetene for uttalelse. Forskjellene i svarene er interessante: Statens Vegvesen uttaler seg konkret på evt. endringer i trafikksituasjonen. Fylkeskommunen uttaler seg konkret på fornminner og krav om arkeologiske utgravninger. Statsforvalteren uttaler seg konkret på bl.a. naturmangfold, og eventuelle avvik fra gjeldende planer.

NVE, derimot, uttaler seg som regel svært diffust, og henviser stort sett til veiledere. Man overlater helt og holdent til tiltakshaver å dokumentere grunnforholdene, og foreslå avbøtende tiltak. Kommunenes saksbehandlere har ikke noe annet valg enn å akseptere konsulentenes konklusjoner, så lenge dokumentasjonskravet i TEK17 er oppfylt. Men det finnes ingen «overdommer» som gjør en faglig vurdering av rapportene.

NVE sitt ansvarsområde bør utvides, slik at de også vurderer den samlede dokumentasjonen før tillatelse blir gitt.

Kvikkleirekartlegging er NVE sitt ansvar, men det er et stort etterslep. Det finnes også mange undersøkelser utført av tiltakshavere, men disse er ikke tilgjengelige for andre.

Det bør startes et arbeid med innhenting av alle kartleggingsdata, som samles i en offentlig tilgjengelig kartløsning. Det må foretas en lovendring, om nødvendig.

51/21 17/00822-28 Landbruksstrategi for Viken fylke - Høringsinvitasjon

Vedtak

Høringssvar koordineres med de andre fylkeslagene i Viken. Administrasjonen utarbeider høringsutkast som distribueres til styremedlemmene for merknader.

Saksutredning

I brev/mail av 8. juni ber fylkeskommunen om høringssvar på forslag til Landbruksstrategi for Viken Fylkeskommune 2021-2030. Frist for å svare på høringen er 15. august. 2021.

Fylkesbondelaga i Viken avga felles uttalelse til førsteutkastet til landbruksstrategi. Se vedlagt høringssvar av 19. november 2021.

Landbruksstrategien 2021 – 2030 er en temastrategi som viser retning for hvordan landbruket i Viken skal utvikles mot 2030. Landbruksstrategien har, jf. Samarbeidsplattform Viken 2019-2023, fokus på primærnærings rolle i det grønne skiftet, og hvordan sjølforsyningsgraden på norske ressurser i regionen kan økes. I landbruksstrategien er det valgt ut langsiktige samfunns mål som viser hva Viken fylkeskommune selv vil jobbe med.

Hva ønsker fylket tilbakemelding på?

- Bidrar ambisjonene og målene til å gi en tydelig og helhetlig retning for hvordan Viken Fylkeskommune kan legge til rette for, eller å påvirke i retning av, for utvikling av landbruksnæringen i Viken?
- Samsvarer ambisjoner og mål for de ulike innsatsområdene med regionale utfordringer og muligheter i Vikenlandbruket, slik du/dere opplever dem?
- Har du/dere andre merknader eller kommentarer?

Neste styremøte i Akershus Bondelag er berammet til 24. august – altså etter høringsfristen, og vi vil luften saken på fellesstyremøtet for Viken-fylkeslagene 15. juni.

52/21 20/00927-28 Orienteringssaker juni 2021 Akershus

Vedtak

Tas til orientering

Saksutredning

21/00181	Høring vannområdene (avgitt – se vedlegg)
15/00951	Ulveangrep Eidsvoll
19/00483	Svinesaken på NRK – oppfølging i Akershus
21/00068	Handelsavtalen med Storbritannia

Saknr	Arkivsak	Tittel
12/21	20/00927-27	<p>Oppnevninger til faste utvalg i Norges Bondelag.</p> <p>Tas opp på styremøtet 24. august:</p> <p><i>I styremøte den 28. september skal styret i Norges Bondelag oppnevne ledere og medlemmer til de faste utvalgene. Vi ber alle fylkeslagene om innspill på aktuelle kandidater innen mandag 13. september.</i></p> <p><i>I styremøte 26. august 2020 gjorde styret en vurdering av struktur og mandat for faste utvalg.</i></p> <p><i>Styret gjorde følgende vedtak:</i></p> <p><i>Tre faste utvalg</i> <i>Norges Bondelag viderefører tre faste utvalg som rådgivende organ for styret og sekretariatet:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Kornutvalget- Grøntutvalget- Miljø- og bærekraftutvalget <p><i>Inn på tunet-utvalget videreføres ut 2021, og får i oppdrag å foreslå hvordan Bondelaget skal ivareta arbeidsfeltet i Bondelaget uten fast utvalg. (...)</i></p> <p><i>Det er med andre ord slik at dere ikke skal foreslå kandidater til Inn på tunet-utvalget.</i></p>